Τὸ σκουλήκι εἶν' ὁ μόνος σου αὐτοκράτορας [...]
Κάθε πλάσμα τὸ παχαίνουμε νὰ μᾶς παχύνει
καὶ παχαίνουμε ἐμᾶς γιὰ τὰ σκουλήκια.

Ἄμλετ

Τὸ εἶναι ἂς εἶναι τὸ φινάλε τοῦ φαίνεσθαι.

Γουάλας Στίβενς

1.

Το πιο δύσκολο πράγμα στὸν κόσμο εἶναι νὰ ζήσεις μονάχα μιὰ φορά.

Ἀλλὰ εἶναι πανέμορφα ἐδῶ, συμφωνοῦν ἀκόμη καὶ τὰ φαντάσματα. Τὸ πρωί, ὅταν τὸ φῶς λούζει τὸ τοπίο στὸ χρῶμα τῆς βρόμης, σηκώνονται σὰν ὁμίχλη στὴ σίκαλη πέρα ἀπὸ τὶς ράγες καὶ τρεκλίζουν πρὸς τὰ μαυρόκορφα πεῦκα γυρεύοντας τὰ ὀνόματά τους, ὀνόματα ποὺ πλέον δὲν πιάνει ζωντανὸς στὸ στόμα του. Ἡ πόλη μας στέκεται ὑπερυψωμένη σὲ μιὰ ζώνη σκασμένης γῆς κατὰ μῆκος ἑνὸς ποταμοῦ στὴ Νέα Ἀγγλία. Ὅταν ἔλιωσαν οἱ προϊστορικοὶ παγετῶνες, ἡ κοιλάδα ἔγινε μιὰ λίμνη μεγάλη σὰν κόσμος κι ὅταν ξεράθηκε κι αὐτὴ ἔμεινε ἕνα ἀσημένιο ρυάκι ποὺ διέσχιζε τὸ λεκανοπέδιο τὸ ὁποῖο οἱ ἰθαγενεῖς Ἀλγκόνκουιν βάφτισαν Κονέκτικατ — μακρὺ παλιρροϊκὸ ποτάμι. Τὰ ἰζηματογενῆ ἐδάφη μας εἶναι πλούσια σὲ κάθε στοιχεῖο φιλικὸ πρὸς τὴ ζωή. Καθὼς πλησιάζεις, σὲ πλαγιοκοποῦν ὁλόκληρες ἐκτάσεις μὲ μπουμπούκια ποὺ ξεπετάγονται ἀπὸ τὴν ἀπριλιάτικη λάσπη καὶ λαμποκοποῦν. Ἀπ᾽ ὅλα αὐτὰ τὰ φυντάνια, ὑπόθεση μηνῶν εἶναι, θὰ ὀρθωθοῦν σειρὲς ὁλόκληρες ἀπὸ πλατύφυλλα καπνὰ καὶ γαλακτερὰ καλαμπόκια. Θὰ περάσεις στὸν ἐρχομὸ τὴ σκεπαστὴ γέφυρα, πάνω ἀπὸ μιὰ ξεραμένη ρεματιὰ ποὺ ἔχει ξεχάσει ἐδῶ καὶ χρόνια τί θὰ πεῖ νερό. Θὰ κάνεις δεξιὰ στὸ Sugar Shack τοῦ Κόνγουεϊ: κάτι ἀπο-

καΐδια μὲ κατεβασμένα ρολὰ ἔχουν ἀπομείνει, σμπαράλια ἡ βιτρίνα, μιὰ ξύλινη ταμπέλα ξυσμένη ἀπ᾽ τοὺς ἀνέμους γράφει σὲ μπράιγ πιὰ ΓΛΥΚΑΙΝΟΥΜΕ ΟΤΑΝ ΑΝΘΙΖΕΙ Ο ΚΡΟΚΟΣ. Τὴν ἄνοιξη ὅλη ἡ κομητεία ἀφρίζει μὲ ἄνθη κερασιᾶς ἀπὸ κάθε πρασινάδα ποὺ δὲν ἀνήκει σὲ ἀγρόκτημα ἢ ἐμπορικὸ κέντρο. Τὰ χρωστᾶμε στὶς χῆνες ποὺ χέζουν τὴ γῆ μας αἰῶνες τώρα, κάθε χρόνο ποὺ τὸ καλοκαίρι καλεῖ τὰ πουλιὰ στὸ βορρά.

Οἱ μπροστινὲς αὐλές μας εἶναι γεμάτες ἀμβροσία κι ἀγριόχορτα καὶ μία ἀπ᾽ αὐτὲς μᾶς χαρίζει κάθε ἄνοιξη μιὰ σειρὰ ἀπὸ ροδοκόκκινες τουλίπες, τὰ κεφάλια τους πιασμένα στὸ συρματόπλεγμα ποὺ τὰ στηρίζει. Λίγο πιὸ πέρα, ἡ βεράντα ξέχειλη πλαστικὰ παιχνίδια γιὰ καβάλημα: ἕνα καρότσι, τρίκυκλα, ἕνα πυροσβεστικό — τὰ βασικά τους χρώματα σὲ ξεθωριασμένες πασχαλιάτικες ἀποχρώσεις. Ἕνα καφάσι ἀπὸ γάλατα, ποὺ τοῦ καρφώσανε ἕνα παλιὸ λάστιχο αὐτοκινήτου γιὰ πορτάκι, λειτουργεῖ ὡς γραμματοκιβώτιο, τοποθετημένο ὅπως εἶναι πάνω σ᾽ ἕναν μπουφὲ ὅλο σαράκι. Πάνω στὸ ἐλαστικὸ γράφει μὲ μπλάνκο *Ραμίρεζ 47*. Δίπλα του μιὰ τσίγκινη ταΐστρα πουλιῶν στὸ σχῆμα τοῦ κεφαλιοῦ τοῦ Μπὶλ Κλίντον. Σπόροι χύνονται ἀπὸ τὸ γελαστό του στόμα καὶ πέφτουν σὰν χειροκροτήματα κάθε φορὰ ποὺ τὸ φυσάει ὁ ἄνεμος ἀπὸ τὸ φορτηγὸ τρένο, τὸ ὁποῖο ἀντηχεῖ σ᾽ ὅλο τὸν τόπο τὶς ἀθέατες ὧρες τῆς νύχτας. Ἂν καὶ τὸ τρένο δὲν σταματάει ποτὲ στὴν πόλη μας, τὸ σφύριγμά του ἀκούγεται πέντε χιλιόμετρα μακριὰ σ᾽ ὅλα τὰ σαλόνια. *Τίποτα* δὲν σταματάει ἐδῶ, στὴν πραγματικότητα, μόνο ἐμεῖς. Τὸ Χάρτφορντ, πρωτεύουσα χτισμένη μὲ ἀσφαλιστικὲς ἑταιρεῖες, ὅπλα καὶ νοσοκομειακὸ ἐξοπλισμό, γραφειοκρατίες

θανάτου καὶ καταστροφῆς, ἀπέχει μόλις δώδεκα λεπτὰ μὲ τὸ αὐτοκίνητο ἂν πάρεις τὸν διαπολιτειακὸ αὐτοκινητόδρομο, ὅπου τὸ σανιδώνουν ὅλοι καὶ μᾶς προσπερνᾶνε, ἄλλοι ποὺ κατευθύνονται στὴν πόλη, ἄλλοι ποὺ ξεκουμπίζονται. Εἴμαστε ἡ περαστικὴ θολούρα στὰ παράθυρα τῶν τρένων καὶ τῶν μίνι βάν σας, τῶν ὑπεραστικῶν σας, τὰ πρόσωπά μας κατακρεουργημένα ἀπ' τὸν ἄνεμο καὶ τὴν ταχύτητα σὰν παραπεταμένοι πίνακες τοῦ Μούνκ. Τὸ μόνο πράγμα ποὺ μοιραζόμαστε μὲ τὴν πόλη εἶναι τ' ἀσθενοφόρα της, καθὼς εἴμαστε ἀρκετὰ κοντὰ στὸ Χάρτφορντ γιὰ νὰ ἔρχονται νὰ μᾶς πάρουν ὅταν εἴμαστε πιά, χωρὶς κανένα συγγενή, σχεδὸν νεκροί, ὅταν αἱμορραγοῦμε ἢ παραμιλᾶμε πάνω στ' ἀτσάλινα φορεῖα. Ζοῦμε στὶς παρυφὲς ἀλλὰ πεθαίνουμε στὴν καρδιὰ τῆς πολιτείας. Μὲ κάθε ἐπιταγὴ πληρώνουμε καὶ φόρο, ἁπλῶς καὶ μόνο γιὰ νὰ μποροῦμε νὰ στεκόμαστε στὶς ὄχθες ποὺ βουλιάζουν ἑνὸς ποταμοῦ ποὺ γίνεται τὸ νεκροτομεῖο τῶν ὀνείρων μας.

Στὰ σοκάκια μας οἱ λακκοῦβες εἶναι τόσο φαρδιὲς καὶ βαθιὲς πού, ἀκόμη καὶ μέρες μετὰ ἀπὸ μιὰ καλοκαιρινὴ νεροποντή, ψαράκια ἀναπηδοῦν ξέγνοιαστα στὶς διάφανες πράσινες λιμνοῦλες. Καὶ μέσ' ἀπ' τὸ σκοτάδι μιᾶς ἀφώτιστης βεράντας τὸ γέλιο κάποιου κόβει τὸν ἀέρα τόσο γρήγορα ποὺ μοιάζει πνιγμένος λυγμός. Ἐκείνη ἡ μπὲζ παράγκα ἡ τυλιγμένη ἀπὸ χρυσόβεργες εἶναι τὸ WWII Club, ἕνα μπὰρ μὲ τρία σκαμπὸ κι ἕναν αὐτόματο πωλητὴ μὲ ξύλινη ἐπένδυση ποὺ διαθέτει μόνο Marlboro καὶ μελωμένα κουλούρια. Ἀπέναντι ἁπλώνεται μιὰ σειρὰ ἀπὸ τουβλόχτιστα σπίτια. Χτισμένα ἀρχικὰ γιὰ τοὺς ἐργάτες τῆς χαρτοποιίας στὴν ὁδὸ Τζένινγκς, στεγάζουν τώρα βετεράνους ποὺ γυρίζουν πίσω ἀπὸ κάθε πεδίο μά-

χης πού μπορεῖς νὰ διανοηθεῖς· θρονιασμένοι στὶς πλαστικὲς σεζλόνγκ τους χαζεύουν τὴν κορυφογραμμὴ προτοῦ ξανασυρθοῦν σὲ δωμάτια ποτισμένα ἀπὸ καπνὸ ὅπου μίνι τηλεοράσεις, στὸ μέγεθος ἀνθρώπινου κορμοῦ, τοὺς νανουρίζουν.

Κοίτα τὶς σημύδες, μαῦρες ὅλη νύχτα ἀπ' τὰ ψαρόνια, πῶς τὶς τσακίζουν οἱ πρῶτες σπίθες τῆς αὐγῆς πού σκᾶνε στὰ ράμφη τους. Κοίτα πῶς τραγουδοῦν οἱ τελευταῖοι γρύλοι μὲς στὴν ὁμίχλη πού κρέμεται πάνω ἀπ' τὰ βοσκοτόπια πού ἀναδίδουν τώρα τὴ μυρωδιὰ φρέσκιας κοπριᾶς. Τὸν Αὔγουστο οἱ ράγες τοῦ τρένου καῖνε τόσο πού λίγο νὰ περπατήσεις πάνω τους οἱ σόλες σου θὰ λιώσουν. Παρὰ τὸν καύσωνα, καθετὶ πράσινο φουντώνει σὰν ἀνταπόδοση γιὰ τὸν ἄγονο, δριμὺ χειμώνα, τόσα βρύα ἀνάμεσα στοὺς ξύλινους ἁρμοὺς στὶς ράγες πού, ἀπὸ μιὰ ὁρισμένη γωνία τοῦ πηχτοῦ καὶ σμαραγδένιου φωτός, θυμίζουν φύκια — λὲς κι ὁ κατακλυσμὸς τῶν παγετώνων μᾶς ξαναβρῆκε ἐν μιᾶ νυκτὶ καὶ μᾶς ἔκανε αὐτὸ πού ἀνέκαθεν γινόμασταν: βιβλικούς.

Ἀκολούθησε τὶς ράγες μέχρι τὴ διχάλα καὶ βυθίσου σ' ἕνα μονοπάτι ποδοπατημένα ἀγριόχορτα πού ὁδηγεῖ σὲ μιὰ μάντρα γεμάτη σχολικὰ λεωφορεῖα βουτηγμένα στὴ λήθη, κάποια μάλιστα τόσο ἀρχαῖα πού δὲν εἶναι κὰν κίτρινα πιά, ρημάζουν γκρίζα σὰν ναυάγια. Τυλιγμένα ἀπὸ κισσούς, μὲ ξερὰ φύλλα νὰ λιμνάζουν στὶς γοῦβες τῶν καπό τους, εἶναι κειμήλια τῆς ἡμιμάθειάς μας. Καθὼς θὰ διασχίζεις τὴ μάντρα —τόσοι τό 'χουν κάνει, ἄλλοι γυρνώντας σπίτι ἀπ' τὴ νυχτερινὴ βάρδια στὴν καλτσοβιοτεχνία Myers, ἄλλοι ἁπλῶς περαστικοὶ τὰ κυριακάτικα ἀπογεύματα μόνοι μὲ τὶς σκέψεις τους—, θὰ διασχίζεις

γενιὲς καὶ γενιὲς ποὺ λαχτάρησαν τὴν περιπλάνηση καὶ λιώσανε σὲ κάτι καθίσματα ἀπὸ δερματίνη. Στὴν ἄκρη τῆς ἀλάνας εἶναι σωριασμένο μιὰ βδομάδα τώρα κάποιο πατημένο ζῶο, ἡ κόγχη τοῦ ματιοῦ του γεμάτη ζεστὴ Coca-Cola, φαεινὴ ἰδέα ἑνὸς κοριτσιοῦ ποὺ βαριόταν στὸ γυρισμὸ ἀπ' τὸ σχολεῖο κι ἔχυσε τὸ ἀναψυκτικό της σ' αὐτὸ τὸ περατὸ σκοτάδι τῶν ἀόμματων ὁραμάτων.

Ἂν ὁ προορισμός σου εἶναι ἡ Χαρὰ καὶ χαθεῖς, θὰ βρεῖς ἐμᾶς. Μιᾶς κι ἐμᾶς μᾶς λένε Ἀνατολικὴ Χαρά. Ἡ ἴδια ἡ Χαρὰ δὲν ὑπάρχει πιά, μετονομάστηκε σὲ Μίλσαπ σχεδὸν ἕναν αἰώνα πρὶν ἀπὸ τὸν Τόνι Μίλσαπ, τὸ ἀγόρι ποὺ γύρισε ἀπὸ τὸν Πρῶτο Παγκόσμιο χωρὶς τὰ ἄκρα του κι ἔγινε ἥρωας — ἀπόδειξη ὅτι καὶ τὸν μισό σου ἑαυτὸ νὰ χάσεις σ' αὐτὴ τὴ χώρα μπορεῖς ἀκόμα νὰ κερδίσεις μιὰ ὁλόκληρη πόλη. Μερικοὶ ἀπὸ μᾶς θελήσαμε νὰ γίνουμε τὸ Ἀνατολικὸ Μίλσαπ γιὰ νὰ πάρουμε λίγη ἀπὸ τὴ λάμψη καὶ νὰ γεμίσουμε τὰ μαγαζιά μας, ἀλλὰ οἱ ὑπόλοιποι παραῆταν περήφανοι γιὰ νὰ καταδεχτοῦν νὰ πάρουμε τὸ ὄνομα ἑνὸς παιδιοῦ ποὺ τὸ καροτσάκι του δὲν τσούλησε ποτὲ στὰ πεζοδρόμιά μας.

Ὁ χειμώνας κρατάει ἑφτὰ μῆνες, ξεκινώντας περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου, ὅταν ὁ παγετὸς λαμπυρίζει στὸ γρασίδι μπροστὰ ἀπ' τὸ δικαστήριο καὶ πάνω στ' ἁμάξια ποὺ ἀράζουν κατὰ μῆκος τῶν δρόμων. Καθὼς λικνίζονται τὰ σφεντάμια, οἱ λεῦκες καὶ οἱ σασσαφράδες, τὸ φῶς φιλτράρεται κεχριμπαρένιο μέσ' ἀπ' τὰ φύλλα τους ποὺ πέφτουν. Ἀκόμα καὶ τὸ καμπαναριὸ τῆς ἀμπαρωμένης λουθηρανικῆς ἐκκλησίας, ὁλόλευκο σὰν περιστέρι, παίρνει μέχρι τὸ μεσημέρι τὸ χρῶμα τοῦ μπαγιάτικου βουτύρου.

Ἂν καὶ ἐπιφυλακτικοί, δὲν ἔχουμε ἀφορίσει τὴν ἐλπίδα. Πιὸ χαμηλὰ ἡ κεντρική μας λεωφόρος ἀστράφτει μὲ τὰ δύο ἰρλανδέζικα μπάρ της, ἕνα ἐστιατόριο, ἕνα ἀνθοπωλεῖο, τὸ σαλόνι ὀμορφιᾶς God First, τὸ ἀσιατικὸ Panda Gate China Wok, μιὰ τρύπα χωρὶς ὄνομα ποὺ σερβίρει τάκος, ἕνα γραφεῖο κηδειῶν βαμμένο στὸ χρῶμα τ' οὐρανοῦ γιὰ ν' ἀνακουφίζει τὴ συντριβὴ ποὺ κουβαλάει τὸ λειτούργημα, ἕνα πλυντήριο τοῦ ὁποίου ἡ πίσω πόρτα ὁδηγεῖ σ' ἕνα ὑπόγειο ποὺ φιλοξενεῖ τρεῖς ἀκριβῶς πορνοθαλάμους ποὺ δουλεύουν μὲ κέρματα. Παραδίπλα εἶναι τὸ American Legion, ὅπου κάθε Παρασκευὴ πουλᾶνε συσκευασμένα κολοκυθόψωμα καὶ δυνατὸ καφέ, σκέτο, κάτω ἀπὸ ἕναν φθαρμένο μουσαμά. Ἐδῶ εἶναι τὸ γραφεῖο τοῦ συνηγόρου τῶν μεταναστῶν ἐργατῶν στὰ χωράφια πίσω ἀπὸ τὴ Χριστιανικὴ Ἀδελφότητα Νέων, ποὺ πέρυσι ἐπιτέλους μετέτρεψε μιὰ ἀπὸ τὶς πτέρυγές της σὲ κέντρο ἀνταλλαγῆς συρίγγων. Ἐκεῖ, στὴ συμβολὴ Λάιλακ καὶ Μέιν, δεσπόζει τὸ βικτοριανὸ ἀρχοντικό. Κατοικία τοῦ πρώτου μας δημάρχου, εἶναι πλέον κέντρο ἐπανένταξης πρώην ἐξαρτημένων· τὸ μονοπάτι τοῦ κήπου ἔχει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ συνθετικὰ τριαντάφυλλα, ποὺ ξεμυτίζουν ἀπὸ τὸ χιόνι μπλὲ καὶ βιολετιὰ μετὰ τὶς χιονοθύελλες.

Ἐκεῖ, στὴν ἄλλη γωνία, εἶναι τὸ διώροφο σὲ στὶλ Κέιπ Κόντ, βαμμένο μόνο μέχρι ἐκεῖ ποὺ ἔφτανε ὁ μεγάλος γιὸς καὶ παρατημένο ἀπὸ τὸ χειμώνα ποὺ κατατάχθηκε στοὺς πεζοναῦτες, ἀφήνοντάς το κατὰ τὸ ἥμισυ λαδὶ τὰ τελευταῖα ἑφτὰ χρόνια. Περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου ἐμφανίζεται στὸ πεζοδρόμιο ἕνα μαῦρο ψυγειάκι ποὺ τραβάει ρεῦμα ἀπὸ τὸ σπίτι μὲ μιὰ μπαλαντέζα. Μέσα στὸ ψυγεῖο, σειρὲς ἀπὸ μύρτιλλα ἱδρώνουν σὲ πράσινα χάρτινα ποτηράκια κοντὰ

σ' ένα κουτὶ καφὲ μ' ένα Post-it ποὺ γράφει *Μύρτιλλα 5$ Ἀφήνετε ὅ,τι προαιρεῖστε.*

Εἶναι ἡ πόλη ποὺ τὰ λυκειόπαιδα δὲν ἔχουν τί νὰ κάνουν Παρασκευὴ βράδυ, παίρνουν τ' ἀγροτικὰ τῶν πατριῶν τους καὶ ἀράζουν στὶς ὑποφωτισμένες γωνιὲς τοῦ πάρκινγκ τοῦ Walmart, πίνοντας βότκα ἀπὸ μπουκαλάκια νεροῦ Poland Spring καὶ παίζοντας Weezer καὶ Lil Wayne στὰ ἠχεῖα μέχρι ποὺ ένα βράδυ βρίσκονται μ' ένα μωρὸ στὴν ἀγκαλιὰ καὶ συνειδητοποιοῦν πὼς ἔχουν πατήσει τὰ τριάντα καὶ τὸ Walmart ἴδιο κι ἀπαράλλαχτο, μόνο ἡ ἐπιγραφή του ἔχει ἀλλάξει, πιὸ φωτεινὴ τώρα, δανείζει τὴ γαλαζωπή της λάμψη σ' αὐτὰ τὰ πρόσωπα ποὺ τόσο τά 'χει σκάψει ὁ χρόνος. Εἶναι ἐδῶ ποὺ πατεράδες μὲ μπλουτζὶν λερωμένα ἀπὸ βερνίκι στέκονται στὶς ἄκρες γηπέδων φούτμπολ βλέποντας τοὺς γιούς τους ν' ἀχνίζουν στὸ ματωμένο χάραμα, τὸ ένα χέρι στὴν τσέπη, στὸ ἄλλο ένας καφὲς ἀπ' τὰ Dunkin' Donuts. Εἶναι μνημεῖα, ἀγαλματάκια ἀμίλητα ποὺ περιμένουν ὅσο τ' ἀγόρια τους τσακίζονται στὸ γρασίδι καὶ γίνονται ἄντρες. Καὶ κάθε πρωὶ θὰ καθόσουν στὶς παγωμένες κερκίδες, μ' ένα φθαρμένο ἀντίτυπο τοῦ *Φάρου* στὰ πόδια σου, καὶ θὰ τοὺς κοιτοῦσες ποὺ παίζουν, τὰ μπλὲ τσεκούρια κυματίζουν στὶς φανέλες τους, τὰ κράνη κροταλίζουν στὴν ὁμίχλη. Κι ὅταν θὰ γύριζες τὴ σελίδα, θὰ ξεκολλοῦσε ἀπὸ τὴ ράχη καὶ θὰ φτερούγιζε στὸ γήπεδο γεμίζοντας κηλίδες μελανιοῦ ἀπὸ τὸ νωπὸ γρασίδι, ὥσπου μπερδεύεται στὰ πόδια τῶν ἀγοριῶν καὶ διαλύεται κάτω ἀπὸ τὰ καρφιὰ τῶν μαύρων παπουτσιῶν τους. Οἱ λέξεις χαμένες στὸ χῶμα. Αὐτὴ ἡ πόλη.

Παραδόξως ἔχουμε βιβλιοθήκη. Ένα παλιὸ ὁπλοποιεῖο ὅπου βρῆκαν κάποτε καταφύγιο κάτι φυγάδες

σκλάβοι μὲ προορισμὸ τὴ Νέα Σκωτία, ἐξοῦ καὶ τὸ μπρούντζινο ἄγαλμα τῆς Σότζερνερ Τροὺθ στὸ κεντρικὸ σιντριβάνι ποὺ ἔχει μείνει χωρὶς νερὸ ἐδῶ καὶ τρία χρόνια. Ἀπέναντι ἀπὸ τὸ ἄγαλμα ὀρθώνεται ἕνας κόκκινος τυραννόσαυρος ἀπὸ Lego γύρω στὸ ἑνάμισι μέτρο, μὲ τὰ κομμάτια του κολλημένα μόνιμα. Εἶναι στὸ ὕψος ἑνὸς ἀγοριοῦ ὀνόματι Ἄνταμ Μάνσι ποὺ τὸ πάτησε, δυὸ μέτρα παρακεῖ, τὸ ἴδιο τὸ σχολικὸ ποὺ θὰ τὸ παραλάμβανε — ὁ ὁδηγός του λιῶμα ἀπὸ τὰ Southern Comfort ποὺ ἔπινε ὅλη νύχτα βλέποντας τοὺς Patriots νὰ κερδίζουν τὸ Σούπερ Μπόουλ τοῦ 2002. Λίγο πιὸ πάνω, ἐκεῖ ποὺ ὁ δρόμος ἐκβάλλει στὴ Λεωφόρο 4 καὶ τὸ πεζοδρόμιο γίνεται ἕνα μὲ τὴν ἄσφαλτο κι ἡ πρασινάδα στὰ δεξιὰ κηλιδώνεται ἀπὸ παπαροῦνες καὶ μπλὲ ἀστράκια, θὰ βρεῖτε τὸ ἐργοστάσιο Colt, ποὺ ὁ ἱδρυτής του, ὁ Σάμιουελ Κόλτ, κατάφερε νὰ γίνει ἕνας ἀπὸ τοὺς πλουσιότερους ἀνθρώπους στὴν Ἀμερική, πουλώντας τὴν περίοδο τοῦ Ἐμφυλίου περίστροφα καὶ στὶς δύο πλευρές. Τώρα εἶναι μονάδα παραγωγῆς Coca-Cola ὅπου κόκκινα γυαλιστερὰ φορτηγὰ στοιχίζονται στὶς πλινθόκτιστες ἀποβάθρες φόρτωσης τὴν ὥρα ποὺ ὁ ἥλιος γλιστράει πίσω ἀπ' τὰ βουνὰ στὴ δύση.

Νά καὶ ἡ ὁδὸς Κάμπερλαντ, ἡ ὁποία σὲ ὁδηγεῖ στὶς γυναικεῖες φυλακὲς τοῦ Γιὸρκ καὶ τέτοια ἐποχὴ γεμίζει κολοκύθες ποὺ ζωντανεύουν τὶς μουντὲς ἐκτάσεις μὲ τὰ ὠχρὰ χωράφια — καλὴ λεία γιὰ τοὺς λαγοὺς καὶ τὰ λιμασμένα πόσουμ ποὺ συλλέγουν τροφὴ γιὰ τὸ χειμώνα. Τὸ ποτάμι παραέξω τὸ ἀγκαλιάζει ψαμμόλιθος σημαδεμένος ἀπὸ τὶς πατημασιὲς ποὺ ἄφησαν πάνω ἀπὸ 195 ἑκατομμύρια χρόνια πρὶν οἱ ποδοκέσαυροι, πατημασιὲς ποὺ φτάνουν μέχρι τὸ πάρκινγκ τοῦ Wendy's. Μετά, οἱ ἄλλες

ἁλυσίδες: Burger King, AutoZone, Mattress Firm, Family Dollar, Dollar General. Μετά, τὸ μοτὲλ Nite-E-Nite μὲ πέντε πόρτες, κίτρινες σὰν βρεφικὴ διάρροια, ποὺ βλέπουν στὸ κλὰμπ Kahoots ἀπέναντι, τὸ ὁποῖο ὑπόσχεται ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΚΑΘΕ ΕΦΤΑ ΜΗΝΕΣ! Πιὸ πέρα κι ἀπ' αὐτὸ εἶναι οἱ χειρόγραφες πινακίδες: BRYON'S INSTA-BAIL, ΚΑΥΣΟΞΥΛΑ –25$ ΣΤΟ ΠΡΩΤΟ ΣΑΣ ΔΕΜΑ, ΟΧΙ ΑΛΛΕΣ ΕΞΟΡΥΞΕΙΣ ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, μιὰ ξεθωριασμένη ποὺ γράφει MARTHA BEAN ΓΙΑ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ 2006. Καὶ μία μὲ κομψὴ κόκκινη γραμματοσειρὰ ποὺ λέει, σχεδὸν σὰν προφητεία: ΟΠΛΑ ΜΠΡΟΣΤΑ.

Ὅμως τί ξέρεις στὴν πραγματικότητα γιὰ ὅ,τι ξέρεις γιὰ τὴ Νέα Ἀγγλία;

Πίσω ἀπὸ τὴν τσιμεντένια ἔκταση ὅπου κάποτε ἔδρευε ἡ ἑταιρεία πετρελαίου Citgo, ἕνα ἐλάφι προχωράει διστακτικά, σὰν νά 'ταν τὸ τελευταῖο τοῦ εἴδους του, μέσα σὲ μιὰ συστάδα ἀπὸ γαλατσίδες καὶ μετὰ πηδάει μὲς στοὺς θάμνους ἐκεῖ ποὺ τὸ ρυάκι χύνεται στὸ ποτάμι ποὺ κυλάει κάτω ἀπὸ τὴ γέφυρα τοῦ Βασιλιᾶ Φίλιπ, μιὰ σιδηροδρομικὴ γέφυρα ποὺ πῆρε τ' ὄνομά της ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸ τῶν ἰθαγενῶν Γουάμπανοαγκ ὁ ὁποῖος ἡγήθηκε μιᾶς ἐξέγερσης στὰ μέρη μας γιὰ νὰ πάρει πίσω τὴ γῆ του ἀπὸ τοὺς Πουριτανούς. Τὸ τσιμεντένιο της ἀντέρεισμα εἶναι σκεπασμένο ἀπὸ χρωματιστὰ γκράφιτι ποὺ γράφουν *SpyKids 2*, *Guerra a los ricos*, *Free Mumia Abu-Jamal!!!*, *Laura & Jonny '92*, *niños malos* καὶ *9/11 was an inside job*.

Εἶναι ἐπίσης ὁ τελευταῖος τρόπος νὰ φύγεις ἀπὸ τὴν πόλη.

Καὶ εἶναι ἡ ἴδια γέφυρα ποὺ διέσχισε τὸ ἀγόρι ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα τῆς 15ης Σεπτεμβρίου τοῦ 2009. Ἡ βροχὴ ἔπεφτε σὰν χαλάζι στὸ χαχόλικο τζάκετ τῆς ἑταιρείας ταχυμεταφορῶν UPS ποὺ εἶχε ρίξει στοὺς ὤμους του καθὼς προχωροῦσε φασκιωμένος στὴν καρδιὰ τῆς κοιλάδας. Ὁ ἄνεμος σήκωνε τὸ χῶμα μακριά του πρὸς τὰ βραχώδη σύννεφα ποὺ βούλιαζαν πέρα στὸν ὁρίζοντα. Ἦταν δεκαεννιά, στὰ μεσάνυχτα τῶν παιδικῶν του χρόνων καὶ μιὰ ζωὴ τὸν χώριζε ἀπὸ τὸ πρῶτο φῶς. Δὲν εἶχε συγχωρεθεῖ, οὔτε κι ἐσύ. Τὸ γκρίζο τ' οὐρανοῦ εἶχε μιὰ καλοσύνη ὅσο τὸ ἀπόγευμα σιρόπιαζε σὲ σούρουπο καὶ ἡ ἀνάσα του ἄχνιζε ἀπὸ τὸ κρύο. Οἱ ράγες κάτω ἀπ' τὶς μπότες του σφυρίζανε καθὼς ριπὲς ἀνέμου τρύπωναν μὲς στοὺς ἀτσάλινους ἁρμούς. Ναί, *εἶναι* ὅμορφα ἐδῶ, γι' αὐτὸ καὶ τὰ φαντάσματα δὲν λὲν νὰ φύγουν. Θέλω νὰ τὸ ξέρεις αὐτὸ ὅταν θὰ βλέπεις τὴν πόλη πίσω του νὰ ξεβγάζεται στὴ θολούρα τοῦ κατακλυσμοῦ. Θέλω νὰ τὸ καταλάβεις, ὅταν θὰ βλέπεις τὸ μαῦρο νερὸ νὰ στροβιλίζεται σὰν λιωμένος γρανίτης ἀποκάτω του καὶ τὰ φῶτα ν' ἀνάβουν ἕνα-ἕνα στὶς κοβάλτινες ὄχθες, ὅτι τὸ ἀγόρι ἐκεῖνο βγῆκε ἀπὸ ἕνα πολύτιμο κομμάτι αὐτοῦ τοῦ κόσμου· γύρισε κι ἔριξε τὸ βλέμμα του πίσω, εἶδε τὶς τηλεφωνικὲς γραμμὲς νὰ λυγίζουν ἀπὸ κοράκια ποὺ εἶχαν παραδοθεῖ στὸ λυκόφως, τὴν κόκκινη δεξαμενὴ στὸν ὁρίζοντα νὰ μᾶς ἀναγγέλλει —ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΧΑΡΑ— μὲ τὴν ξεθωριασμένη λευκὴ μπογιά, κι ἔπειτα ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπό του ἀπ' αὐτὸν τὸν τόπο, πέρασε τὸ πόδι του πάνω ἀπὸ τὸ κάγκελο καὶ ἀποφάσισε, σὰν καλὸ παιδί, νὰ πέσει.

2.

Αν και ηταν αληθεια πὼς τὸ ἀγόρι δὲν εἶχε πιὰ δρόμο νὰ πάρει, τρόπο νὰ περισώσει τὶς ἀποτυχίες του, δὲν σχεδίαζε νὰ πέσει ἀπὸ τὴ γέφυρα τοῦ Βασιλιᾶ Φίλιπ ἐκεῖνο τὸ βράδυ. Ἁπλῶς ὅταν εἶδε κάτω, μέσ᾽ ἀπὸ τὶς ράγες, τὸ ποτάμι νὰ φουσκώνει, τόσο εὔκολο νὰ χαθεῖς μέσα του, κάτι στὸ δικό του μέσα σκίρτησε καὶ συνάμα μαράζωσε. Θὰ λέγανε πὼς πνίγηκε, βέβαια, ὅπως μ᾽ ἐκεῖνον τὸν φοιτητὴ ἀπὸ τὴ Χεβρώνα ποὺ βρῆκαν στὰ ρηχὰ τὸ περασμένο καλοκαίρι· εἶχε φύγει τύφλα ἀπὸ κάποιο σπιτικὸ πάρτι τραγουδώντας μόνος του καὶ ξεβράστηκε τὸ ἑπόμενο πρωὶ χωρὶς τὰ παπούτσια του. Καμιὰ ντροπή, σκέφτηκε τὸ ἀγόρι, νὰ δίνεσαι σὲ κάτι τόσο φυσικὸ ὅσο ἡ βαρύτητα — ὅπου δὲν *πέφτεις*, δὲν φταῖς, ἔλκεσαι ἀπ᾽ τὴ θάλασσα. Ἂν μή τι ἄλλο, αὐτὸ θὰ πλήγωνε λιγότερο τὴ μάνα του.

Ἀλλὰ μόλις σήκωσε τὸ πόδι του καὶ σκαρφάλωσε στὸ κάγκελο, ἐντόπισε μιὰ δεύτερη ἐξέδρα ποὺ προεξεῖχε ἀποκάτω, καθιστώντας τὸ ἅλμα ἀδύνατο. Σταμάτησε, κοίταξε τὴν κοιλάδα ποὺ ξεδιπλωνόταν πυρακτωμένη ἀπ᾽ τὸ σούρουπο, διέκρινε τὸ σημεῖο ποὺ τὸ ποτάμι στρεφόταν πρὸς τὴν κομητεία Τσέστερ, ἐκεῖ ποὺ οἱ οἰκισμοὶ εἶναι τόσο μικροὶ ὥστε ἀνάβεις τσιγάρο στὸ ἔμπα καὶ στὴ δεύτερη τζούρα ἔχεις βρεθεῖ ἀλλοῦ. Πῆρε μιὰ ἀνάσα, εἶδε τὸ χνότο του ν᾽ ἀχνίζει, ἀκούμπησε στὴν ἀποκάτω ἐξέ-

δρα μὲ τὶς μύτες τῶν ποδιῶν καὶ πέταξε μὲ τὸν ἀντίχειρα τὸ σακίδιό του, ποὺ σήκωσε λίγο ἀθόρυβο ἀφρὸ κι ἐξαφανίστηκε. Γραπωμένος ἀπ' τὰ ἀτσάλινα καλώδια, πλησίασε ἀργὰ στὴ μέση τῆς γέφυρας, ἀπ' ὅπου ἡ πτώση θὰ ἦταν μεγαλύτερη, ἐνῶ τὰ ρεύματα ἀποκάτω πάφλαζαν στὶς μεταλλικὲς δοκούς.

Μετὰ ἀπὸ λίγα μέτρα σταμάτησε. Ἡ γέφυρα ἦταν πάνω ἀπὸ τριάντα μέτρα ψηλή, τὸ εἶχε μάθει αὐτὸ σὲ μιὰ ἐκδρομὴ τοῦ γυμνασίου. Κάποτε ἦταν τὸ καμάρι τῆς πόλης, ἐπειδὴ θά 'φερνε ἐπιβατικὰ τρένα καὶ λεφτὰ στὴν καρδιὰ τοῦ κεντρικοῦ δρόμου. Ἀλλὰ κανένα τρένο δὲν σταμάτησε ποτέ, ὅλα προσπερνοῦσαν τὴν πόλη καθ' ὁδὸν πρὸς Βοστόνη, Πρόβιντενς, Μπάφαλο, Πόρτλαντ — ἀκόμα καὶ πρὸς Μόντρεαλ. Πλέον μόνο τὰ ἐμπορικὰ τρένα κόβουν δρόμο ἀπὸ δῶ, μὲ βαγόνια γεμάτα ξύλα ἢ βαρέλια μὲ σιτηρὰ ἀπὸ τὸ Ὀντάριο. Ἡ γέφυρα εἶχε βαφτεῖ καναρινὶ γιὰ νὰ διαλαλεῖ αὐτὴν τὴν ἀνερμάτιστη αἰσιοδοξία, ἂν καὶ πλέον τὸ χρῶμα ἔχει χαθεῖ σχεδὸν τελείως, μ' ἐξαίρεση κάτι μπουλόνια χωμένα στὶς δοκοὺς ποὺ γλίτωσαν ἀπ' τὰ στοιχεῖα τῆς φύσης.

Οἱ φανοστάτες εἶχαν ἀνάψει πάνω ἀπὸ τὶς ἐκτάσεις λάσπης ποὺ ἀγκάλιαζαν τὶς ὄχθες κι ἔδιναν στὰ νερὰ ἐκείνη τὴν ἀνάγλυφη λάμψη τοῦ ἡλιόφωτος πάνω στὰ βρεγμένα πεζοδρόμια τὰ καλοκαιρινὰ πρωινά — ἕνα φῶς ποὺ δὲν τό 'βρισκες πουθενὰ ἀλλοῦ. «Συγγνώμη», ψιθύρισε στὸ κενὸ πάνω ἀπ' τὸ χείμαρρο καθὼς τὰ καλώδια γλιστροῦσαν στὶς χοῦφτες του. Ἡ βροχή, ἀσταμάτητη τρεῖς μέρες τώρα, τοῦ εἶχε μουσκέψει τὰ μαλλιὰ κι ἔτρεχε παγωμένη στὸ σβέρκο του. Ἡ κοπέλα στὴ Νέα Ἐλπίδα εἶχε ἀναφέρει τότε, χωρὶς νὰ τὴ ρωτήσει ἐκεῖνος, ὅτι ἂν

μόλις βουτήξεις φροντίσεις νὰ φτάσεις στὸν πάτο τοῦ ποταμοῦ, ἀρκεῖ, τὰ ρεύματα θὰ σὲ παρασύρουν καὶ τὸ μόνο ποὺ θὰ χρειαστεῖ νὰ κάνεις εἶναι νὰ κλείσεις τὰ μάτια σου μέχρι τὸ παγωμένο νερὸ νὰ σταθεῖ νὰ ζεσταθεῖ γιὰ τὰ καλὰ μὲς στὰ πνευμόνια σου καὶ ἡ ἐπίφυση νὰ πλημμυρίσει τὸν ἐγκέφαλό σου μὲ DMT, διμεθυλοτρυπταμίνη, καὶ προτοῦ τὸ καταλάβεις πετᾶς σὲ ἀνέφελο οὐρανό, ἐλεύθερος ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη φυλακὴ τοῦ κορμιοῦ σου.

Αὐτὸ ποὺ παρέλειψε νὰ ἀναφέρει ἦταν πὼς ὅταν φτάνεις στὴν ἄκρη τῆς γέφυρας, βρίσκεις μιὰν ἄλλη ἄκρη, μέσα σου, βατὴ καὶ συνάμα ἀπροσπέλαστη. Ξεροκατάπιε, κοίταξε κάτω καὶ διέκρινε τὴν μπότα του νὰ τσαλακώνεται καθὼς πατοῦσε στὴν ἐξέδρα. Τότε ἦταν ποὺ εἶδε τὸ πτῶμα νὰ πλέει πρὸς τὸ μέρος του, τὰ ἄκρα τεντωμένα καὶ θαμπὰ κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τοῦ ποταμοῦ. Τὸ πρόσωπο ἦταν στραμμένο πρὸς τὸν οὐρανό, τὰ μάτια σφαλισμένα, μὲ κάτι ροῦχα ποὺ φούσκωναν γύρω ἀπὸ τὸ λιπόσαρκο σκαρί. Ἔβγαλε ἕνα βογγητὸ καὶ σκούπισε τὴ βροχὴ ἀπ᾽ τὰ μάτια του καὶ ξανακοίταξε ἀνοιγοκλείνοντας τὰ βλέφαρα. Ἀλλὰ φαινόταν ἀκόμη, ἴσως καὶ πιὸ καθαρά. Ἔκρυψε τὸ πρόσωπό του στὸ μανίκι κι ἁρπάχτηκε ἀπὸ τὸ καλώδιο, καὶ τότε ἀκούστηκε ξαφνικὰ μιὰ φωνὴ ἀπὸ κάπου στὴν ἀπέναντι ὄχθη. Νόμισε πὼς ἦταν μέσα στὸ κεφάλι του, ὥσπου τὴν ξανάκουσε. «Ἔλα πίσω. Ἔλα πίσω τώρα! Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ὄχι τώρα, ὄχι σήμερα».

Ἔψαξε στὶς πλαγιὲς καὶ εἶδε πάνω στὴν ὄχθη ἕνα διώροφο σπίτι ἀπὸ σανίδες ποὺ ἔγερνε πρὸς τὸ ποτάμι. Εἶχε στὸ πλάι μιὰ σιδερένια σκάλα κινδύνου ὅπου μιὰ γυναίκα κούναγε τὰ χέρια της παλεύοντας μὲ τὸ σύρμα τῆς μπουγάδας. Τότε ξανάριξε τὸ βλέμμα του στὸ νερὸ καὶ

συνειδητοποίησε ὅτι δὲν ἐπρόκειτο γιὰ πτῶμα, ἕνα σεντόνι ἦταν ποὺ τυλιγόταν κι ἄπλωνε στὸ κύμα. Μιὰ ριπὴ ἀνέμου τῆς πῆρε ἀπ' τὰ χέρια ἄλλο ἕνα σεντόνι, ποὺ ταξίδεψε γιὰ λίγο προτοῦ σκαλώσει σ' ἕνα σφεντάμι παρακάτω.

«Ἔ, τὰ σεντόνια σας!» φώναξε ἐνστικτωδῶς, κι ἀμέσως τὸ μετάνιωσε. Πισωπάτησε καὶ λούφαξε στὴ σκιὰ τῆς δοκοῦ. Ἀλλὰ ἦταν πολὺ ἀργά.

Ἡ γυναίκα σταμάτησε, ἔσκυψε πάνω ἀπ' τὴν κουπαστὴ καὶ μισόκλεισε τὰ μάτια γιὰ νὰ δεῖ καλύτερα τὴ γέφυρα. Τὰ γυαλιά της, ποὺ τὰ χτυποῦσε ἡ λάμπα τοῦ δρόμου, στραφτάλιζαν χρυσάφι. Ἀπὸ τὰ μακριὰ λευκὰ μαλλιά της καὶ τὸ σκυφτό της βάδισμα φαινόταν ἡλικιωμένη.

«Ποιός εἶν' ἐκεῖ;» φώναξε προστατεύοντας τὰ μάτια της ἀπ' τὴ βροχὴ ποὺ βελόνιαζε τὰ πάντα γύρω της. Τὸ ἀγόρι προσπάθησε νὰ γίνει ἕνα μὲ τὴ δοκό, ἐνῶ ἕνα ἀτσάλινο μπουλόνι τοῦ 'σκαβε τὸν ὦμο, κι ἔμεινε ἀκίνητο.

«Θεέ μου!» φώναξε ἡ γυναίκα μὲ γουρλωμένα τὰ μάτια. «Τί κάνεις; Τρελὸς εἶσαι; Ἄχ, Θεέ μου, βόηθα. Φύγε ἀπὸ κεῖ!»

Τρέμοντας, τὸ ἀγόρι ξεπρόβαλε στὸν κῶνο τοῦ φωτός, παραδόξως πιὸ προβληματισμένο ἀπὸ τὸ ὅτι μιὰ ξένη τὸ τσάκωσε στὸ χεῖλος τῆς ζωῆς παρὰ ἀπὸ τὴ δική του παρόρμηση νὰ πεθάνει. «Δὲν εἶναι αὐτὸ ποὺ νομίζεις», τῆς φώναξε. «Ἁπλῶς... ἁπλῶς μελετοῦσα τὸ νερό». Κατέβασε τὴν κουκούλα του καὶ τῆς φανέρωσε, σὰν ἐγκληματίας ποὺ πιάστηκε στὰ πράσα, τὸ κοκαλιάρικο πρόσωπό του· ἦταν χλομὸς σὰν σαλαμάντρα, μαῦρα μαλλιὰ κουρεμένα καπελάκι, μιὰ κοριτσίστικη ἀλλὰ ἄχρηστη τρυφερότητα τοῦ μαλάκωνε τὰ μάτια. Πόσο θλιβερὸ νὰ σὲ βρίσκουν ἔτσι. Ποιός ἠλίθιος πάει, ἐπειδὴ ἔτσι τοῦ 'ρθε,

κάτω ἀπὸ μιὰ γέφυρα καὶ πρέπει τώρα νὰ πείσει μιὰ γριὰ ὅτι ὅλα εἶναι — τί ἀκριβῶς;

«Μὴν εἶσαι χαζός». Ἔριξε μιὰ ματιὰ τριγύρω κι ἀνασήκωσε τὰ γυαλιά της μὲ τὸ μεσαῖο δάχτυλο. «Δὲν γίνεται νὰ πεθάνεις μπροστὰ στὸ σπίτι μου, ἐντάξει; Δὲν χρειάζομαι κι ἄλλα πνεύματα ἐδῶ γύρω». Ἔκανε τὸ σταυρό της κι ἔπιασε τὸ κάγκελο, καθὼς μιὰ σειρὰ ἀπὸ λέξεις σὲ ἄλλη γλώσσα ξεχείλιζαν ἀπὸ μέσα της. Τὰ σεντόνια της τὰ εἶχε πάρει ὅλα ὁ ἀέρας, ἔμενε μόνο μιὰ μπλὲ πετσέτα ποὺ χτυπιόταν δίπλα στὸ πρόσωπό της.

«Ἐντάξει, ἐντάξει! Ἀκοῦστε!» Ἄπλωσε τὸ χέρι του σὰν νὰ τοὺς χώριζαν δυὸ μέτρα κι ὄχι τὸ μισὸ ποτάμι. «Δὲν πρόκειται νὰ τὸ κάνω. Τὸ ὑπόσχομαι. Ἤθελα... ἤθελα νὰ δῶ τὴ γέφυρα. Εἶμαι φοιτητής, καὶ θέλω νὰ γίνω πολιτικὸς μηχανικὸς μιὰ μέρα». Τώρα πιὰ τὰ ψέματά του ἔβγαιναν τόσο εὔκολα, ποὺ κυλοῦσαν ἀπ' τὴ γλώσσα του σὰν βαγόνια τρένου ποὺ χυμοῦσαν στὸν γκρεμό.

«Ὤχού, κατέβα κάτω. Δὲν ἀστειεύομαι. Ἀλλιῶς παίρνω τὴν ἀστυνομία».

«Καλά, καλά. Ἠρεμῆστε». Περπάτησε προσεκτικὰ πρὸς τὴ δική της ὄχθη. Ἡ γυναίκα χάθηκε μέσα στὸ σπίτι καὶ μετὰ ἔβγαλε τὸ κεφάλι της ἀπὸ τὸ ἑπόμενο παράθυρο, ποὺ ἦταν πιὸ κοντὰ σ' ἐκεῖνον, παρακολουθώντας τον καθὼς προχωροῦσε. Κάποια στιγμὴ ἡ μπότα του γλίστρησε πάνω σὲ μιὰ βίδα κι ἐκείνη οὐρλιαξε, βρίζοντας στὴ μητρική της γλώσσα.

«Βάλε τὸ πόδι σου ἐκεῖ. Ὄχι, ἐκεῖ». Εἶχε βγεῖ ἡ μισὴ ἀπὸ τὸ παράθυρο, δείχνοντάς του ἕνα σημεῖο ποὺ ἐκεῖνος δὲν μποροῦσε νὰ δεῖ. «Τώρα πήγαινε λίγο ἀριστερά. Ναί, ὄχι, περίμενε, τὸ δικό μου ἀριστερά. Ὡραῖα. Εἶναι

μιὰ σκάλα ἐκεῖ. Πήγαινε σ᾽ αὐτὴν καὶ σκαρφάλωσε. Σκαρφάλωσε, ἀγόρι μου. Γρήγορα». Ἔδειξε μὲ τὸν ἀντίχειρά της τὸν οὐρανό. «Πάνω, πάνω! Ἂ μπράβο».

Σιγὰ σιγὰ ἔφτασε σὲ μιὰ μεταλλικὴ σκάλα, συγκολλημένη στὴ γέφυρα, ἀνέβηκε μὲ χέρια ποὺ ἔτρεμαν ἀπ᾽ τὸ κρύο στὸ ὕψος ὅπου ἦταν οἱ ράγες κι ἔγειρε στὸ κάγκελο νὰ πάρει μιὰ ἀνάσα. «Εὐχαριστῶ, ἐντάξει;» Τῆς ἔκανε νόημα νὰ φύγει. «Ὅλα καλά. Ἤθελα ἁπλῶς νὰ δῶ καλύτερα τὰ δοκάρια. Θὰ πάω σπίτι τώρα, μὴν ἀνησυχεῖτε».

«Μποῦρδες! Νὰ πεθάνεις θές. Ἔλα ἐδῶ». Ἔδειξε μὲ τὸ πιγούνι της τὴν ὄχθη. «Ἔλα ἐδῶ, ἀλλιῶς βρές τα μὲ τοὺς μπάτσους. Νομίζεις ἀστειεύομαι;» Τὰ μαλλιά της ἦταν μπερδεμένα ἀπ᾽ τὴ νεροποντὴ καὶ τὸ νερὸ εἶχε σκουρύνει τὸ γιακὰ τοῦ φορέματός της.

Τὸ ἀγόρι σηκώθηκε καὶ σύρθηκε κατὰ μῆκος τῆς γέφυρας, ἐνῶ ἐκείνη τὸν ἀκολουθοῦσε ἀπὸ παράθυρο σὲ παράθυρο μουρμουρίζοντας μόνη της. Ὅταν φάνηκε τὸ ἀνάχωμα κάτω ἀπὸ τὴν πλατφόρμα, σκαρφάλωσε τὰ κάγκελα καὶ πῆγε βιαστικὰ πρὸς τὸ σπίτι. Τὸ δρόμο πλαισίωναν κι ἀπὸ τὶς δύο μεριὲς σειρὲς ἀπὸ ξεχαρβαλωμένα σπίτια ποὺ θύμιζαν σκηνικὸ πολεμικῆς ταινίας. Μέσ᾽ ἀπὸ τοὺς ξεκοιλιασμένους τοίχους, ἀπ᾽ ὅπου ξεχείλιζε ἡ ρὸζ μόνωση, διέκρινε σαλόνια μὲ μούχλα καὶ βρύα. Ἕνα σπίτι εἶχε μισοκαεῖ καὶ στὸ ἐσωτερικό του, γεμάτο καταβρόμικα ἔπιπλα, ἕνα δεντράκι εἶχε ἁπλώσει τὶς ρίζες του μέσ᾽ ἀπὸ τὶς σανίδες τοῦ πατώματος καὶ τρύπαγε μὲ τὰ κλαδιά του τὸ δάπεδο τοῦ δεύτερου ὀρόφου.

Τὸ σπίτι τῆς γυναίκας βρισκόταν δίπλα στὴν ὄχθη, ἡ πίσω πόρτα του μόλις λίγα μέτρα ἀπὸ τὸ νερό. Μὲ τὸ πέρασμα τῶν δεκαετιῶν, εἶχε πάρει τὸ χρῶμα τοῦ τοπίου,

τὸ γκρίζο τοῦ σχιστόλιθου, τὰ μπὲζ στίγματα, ἡ μπογιὰ στὶς σανίδες εἶχε ξεφλουδίσει πρὸ πολλοῦ. Ὅταν ἔφτασε στὰ μπροστινὰ σκαλοπάτια, ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ μιὰ τούφα λευκὰ μαλλιὰ ξεπρόβαλαν πάνω ἀπ᾽ τὴ σήτα. Δυσκολευόταν μὲ τὴν κλειδαριά, ὁπότε ἐκεῖνος τράβηξε τὸ χερούλι καὶ ἡ πόρτα ἄνοιξε, φανερώνοντας μιὰ γυναίκα ποὺ πρέπει νὰ ἦταν τουλάχιστον ὀγδόντα χρονῶν. Τὸν ἔφτανε στὰ μάτια, εἶχε τετράγωνο σαγόνι, παχιὰ μύτη καὶ κάτι συρμάτινα γυαλιὰ ποὺ τῆς κάλυπταν ὁλόκληρο τὸ πρόσωπο — ἐκτὸς ἀπὸ τὸ πιγούνι της ποὺ ἔμοιαζε μὲ στρογγυλὸ φραντζολάκι.

Τὰ δικά του γυαλιά, ἀπὸ ταρταρούγα, ἦταν λεκιασμένα ἀπὸ τὴ βροχὴ καὶ τὴν ἔβλεπε σὰν μιὰ μπὲζ μουντζούρα. Κοιτάχτηκαν γιὰ μιὰ στιγμή, μὲ τὸ σκοτάδι νὰ κατακάθεται ὁλόγυρά τους ὅσο ἐκεῖνος στεκόταν ζαλισμένος.

«Συγγνώμη», εἶπε ξανὰ τὸ ἀγόρι, ἔσταζε ὁλόκληρο. «Δὲν πρόκειται νὰ πηδήξω ἀπὸ τὴ γέφυρα, ἐντάξει; Τὸ ὑπόσχομαι. Μπορῶ νὰ φύγω τώρα;»

«Ἔλα μέσα. Ἀλλὰ βγάλ᾽ τὰ παπούτσια σου. Ὁ ἄντρας μου τὰ ἔβαλε αὐτὰ τὰ πατώματα». Ἡ γυναίκα πῆγε κάπου πρὸς τὰ μέσα. Τὸ ἀγόρι δίστασε, κοιτάζοντας τὸν ἄδειο δρόμο. Ἡ βροχὴ εἶχε ἀρχίσει πάλι νὰ δυναμώνει. Ξαναβγῆκε στὴ βεράντα, μὲ τὸ νερὸ νὰ τρέχει ἀπὸ πάνω του σὰν ρυάκι, ἔβγαλε τὶς μπότες του καὶ τὴν ἀκολούθησε.

Τὸ μισοξεχαρβαλωμένο σπίτι, χτισμένο ἀπὸ ἐργάτες τῶν ἐμπορικῶν τρένων πρὶν ἀπὸ ἕναν αἰώνα, ἦταν ἕνας φαρδὺς διάδρομος ποὺ ἔβγαζε σὲ τρία δωμάτια: ἕνα σαλόνι, μιὰ τραπεζαρία καὶ μιὰ κουζίνα, ποὺ τὸ ἀμυδρὸ φῶς

της ἔλαμπε τώρα στὸ βάθος σὰν ἑστία σὲ ἀρχαία σπηλιά. Παρόμοιο στὶλ ἐπίπλωσης εἶχε δεῖ τὸ ἀγόρι μόνο στὴν ἀσπρόμαυρη τηλεοπτικὴ σειρὰ *Λάσι*, ποὺ τὶς ἐπαναλήψεις της παρακολουθοῦσε ὅταν ἦταν μικρὸς σὲ μιὰ Panasonic ποὺ ἔπιανε τρία κανάλια. Τὸ σπίτι εἶχε μιὰ πνιγηρὴ μυρωδιὰ σὰν νὰ μὴν ἄνοιγαν σχεδὸν ποτὲ τὰ παράθυρα· κλεισούρα στὰ δωμάτια καὶ μούχλα ἀπ' τὸ ὑπόγειο. Ὅταν συνήθισαν τὰ μάτια του, ἐμφανίστηκαν ἄμορφα ἔπιπλα ταπετσαρισμένα μὲ φλοράλ ὑφάσματα. Οἱ τοῖχοι εἶχαν ξύλινη ἐπένδυση καὶ τοὺς στόλιζαν φτηνιάρικες τοπιογραφίες μὲ ἐπίχρυσες κορνίζες. Καθὼς περνοῦσε ἀπὸ τὸ ὁριζόντιο ἄνοιγμα ἀνάμεσα στὸ σαλόνι καὶ τὴν τραπεζαρία κοίταξε ψηλὰ καὶ εἶδε ἕναν κάποτε λευκὸ σταυρό, γκρίζο πιὰ σὰν φάντασμα μετὰ ἀπὸ δεκαετίες σκόνης. Στὸν ἕνα τοῖχο, ποὺ φωτιζόταν ἀπὸ τὶς λάμπες τοῦ δρόμου, ἦταν κρεμασμένα ἕνα σωρὸ πορτρέτα βλοσυρῶν ἀνθρώπων μὲ βλέμματα ποὺ ἀνῆκαν σὲ κάποια ἀδιευκρίνιστη ἐποχή. Στάθηκε στὸ κατώφλι τῆς κουζίνας, ἐνῶ τὸ νερὸ ἔσταζε ἀπ' τὸ πιγούνι καὶ τὰ μαλλιά του στὸ πάτωμα ἀπὸ λαμινέιτ.

Ἡ γυναίκα κάθισε σ' ἕνα μικρὸ τραπέζι καὶ τοῦ ἔγνεψε πρὸς μιὰ ἄδεια καρέκλα. «Ἄντε, κάτσε. Εἶσαι σὰν μουλιασμένο μπισκότο».

Ἐκεῖνος κάθισε προσεκτικά, ἐξετάζοντας τὸ δωμάτιο γύρω του. Μὴν ξέροντας τί νὰ κάνει μὲ τὰ χέρια του, τὰ ἔβαλε στὸ τραπέζι μὲ τὶς παλάμες πρὸς τὰ πάνω, ἀλλὰ τὰ ξανατράβηξε καὶ τ' ἀκούμπησε στὰ πόδια του καταλαβαίνοντας ὅτι ἔτσι θὰ τὸν περνοῦσε γιὰ ψυχάκια.

«Ὁρίστε, σκουπίσου». Τοῦ ἔδωσε μιὰ πετσέτα πιάτων. Μύριζε ὠμὸ κρεμμύδι, ἀλλὰ σκούπισε παρ' ὅλ' αὐτὰ